

Quick scan flora en fauna

Sterkenburgerlaan 63a/65 te Doorn

In opdracht van: Willigenburg Bouwadvies

1 april 2019

Colofon

© 2019 Laneco / Willigenburg Bouwadvies

Tekst en samenstelling: J. Roelofs MSc.

Tweede lezer: Ing. T. Brouwer

Projectnummer: 69.18.01

In opdracht van: Willigenburg Bouwadvies

Wijze van citeren: Roelofs, J., 2019. Quick scan flora en fauna Sterkenburgerlaan 63a/65 te Doorn. Laneco, Ede.

Contact:
Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGEPEN	6
2	WETTELIJK KADER.....	9
2.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	9
2.2	WET NATUURBESCHERMING	9
3	TOETSING.....	12
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	12
3.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	12
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	13
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	13
3.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN.....	13
4	CONCLUSIE.....	20
4.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	20
4.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	20
4.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	20
4.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	21
4.5	CONSEQUENTIES	21
4.6	AANBEVELINGEN	22
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	24

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Ten zuiden van de Sterkenburgerlaan 63a en 65 te Doorn is men voornemens om zes woonkavels met huizen te realiseren. Hiertoe wordt de aanwezige bebouwing binnen het plangebied gesloopt en verdwijnen de graslanden, tevens zullen enkele bomen worden gekapt. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale ligging plangebied (rode lijn) Sterkenburgerlaan 63a-65 te Doorn (ondergrond: Google Maps).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt ten westen op enige afstand van de bebouwde kom van Doorn, ten zuiden van de Sterkenburgerlaan 63a en 65 te Doorn (gemeente Utrechtse Heuvelrug, provincie Utrecht). Het ligt in een overwegend landelijk gebied op de lijn van Doorn en Driebergen-Rijssenburg. Aan de noordoostkant ligt bebouwing langs de Sterkenburgerlaan, aan de oost- en westzijde van het plangebied zijn bospercelen aanwezig en ten zuiden grenst het plangebied, naast een enkele woning, aan agrarische velden.

Binnen het plangebied is aan de kant van de Sterkenburgerlaan een parkeerplaats aanwezig die verhard is met klinkers, aan de parkeerplaats grenst een gazon dat doorloopt langs een bedrijfsgebouw die momenteel dienst doet als opslag en kantoor. Het bedrijfsgebouw is opgebouwd uit bakstenen met een spouwmuur, het dak is bedekt met golfplaten. Ten noordoosten langs het bedrijfsgebouw loopt een onverharde oprijlaan. In het oostelijke deel van het plangebied zijn een vervallen kas en ruigte grasland aanwezig. Ten noordwesten van de kas is een klein stukje grond met een klinkerverharding en enkele bomen aanwezig. In het ruigte grasland komen onder andere een bramenruigte, bamboe en klimop voor. Tevens zijn er op dit perceel enkele grotere bomen (met diameters van circa 15 cm tot 50 cm) aanwezig.

Binnen het plangebied is de bouw van zes woonkavels met elk één woonhuis voorzien. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing binnen het plangebied afgebroken en moeten de graslanden en enkele bomen wijken. De woonhuizen van Sterkenburgerlaan 63a en 65 worden niet gesloopt. Bij de herinrichting is de realisatie van een geleidelijke overgang van bos naar agrarisch gebied voorzien, door bos, houtwallen en bomenrijen aan te planten.

Inrichtingsplan binnen het plangebied (bron: Te Kieft Architecten)

Indrukken van het plangebied, van boven naar beneden en van links naar rechts: de oprijlaan; parkeerplaats met achteraan het gazon en links achter het bedrijfsgebouw; lange zijde van het bedrijfsgebouw, foto genomen vanaf de oprijlaan; de kas; de kas; ruigte grasland aan de oostkant van het plangebied (foto's: Laneco).

2 WETTELIJK KADER

2.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Een vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 WET NATUURBESCHERMING

2.2.1 *Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is geworden. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2.2 *Onderdeel houtopstanden*

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet natuurbescherming om de betreffende grond binnen 3 jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten de bebouwde kom-boswet liggen
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer
- rijbeplantingen die meer dan twintig bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen

2.2.3 Onderdeel soortbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet natuurbescherming bepalend. De Wet natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime (zie paragraaf 2.2.2), als volgt in de Wet natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn:
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- Nationaal beschermde soorten:
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten om naast het de gegevens uit de NDFF het onderzoek vooral te baseren op een biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 20 december 2018 heeft ecooloog J. Roelofs van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt nabij de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het bosgebied aan de overzijde van de Sterkenburgerlaan is onderdeel van het NNN. Vanuit het NNN gaat geen externe werking. Het plangebied is momenteel grotendeels al in gebruik voor menselijke activiteiten (parkeerplaats, kantoor met opslag). Er zijn geen effecten op het NNN te verwachten als gevolg van de voorgenomen plannen.

Overige beleidskaders

Het plangebied valt binnen het 'leefgebied droge dooradering - akkerranden 2019' van het Natuurbeheerplan 2019. Er zijn hierdoor subsidiemogelijkheden binnen het plangebied voor het optimaliseren van foerageer- broed- en opgroeimogelijkheden voor diverse soorten. De indeling tot het betreffende leefgebied levert geen belemmeringen op voor het geplande plan. Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied te Doorn ligt op ruim 7 kilometer afstand ten noordwesten van het Natura 2000-gebied 'Kolland & Overlangbroek' en 'Rijntakken'. Voor de meeste effectfactoren van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen externe effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

De ontwikkeling betreft een verandering van functies waarbij de nieuwe functie, zes woningen, ongeveer evenveel verkeer oplevert als de voormalige functie van een klein kantoor. De nieuwe woningen zorgen wel voor extra uitstoot, indien deze op het gasnet worden aangesloten. Echter is het door het geringe aantal woningen, de tussenliggende afstand en de tussenliggende elementen tot het dichtstbijzijnde natuurgebied niet de verwachting dat de ingreep voor een toename aan uitstoot van stikstof zorgt, een Aurius-berekening wordt dan ook overbodig geacht.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

De bomen binnen het plangebied maken geen deel uit van een rijbeplanting van minstens 20 bomen, of een beplanting van 10 are of groter, het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming is niet van toepassing.

3.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN

In het kader van de Wet natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.5.1 Vaatplanten

In het ruigte grasland aan de zuidoostzijde binnen het plangebied komen onder andere bamboe (Bambuseae), braam (Rubus), en appelbomen (Malus) voor. Dit zijn soorten die duiden op een voedselrijke en door mensen beïnvloede situatie. Het grasland aan de westzijde binnen het plangebied betreft een gazon.

Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn daarom uit te sluiten.

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de (ruime) omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), haas (*Lepus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen. Diverse provincies zijn voornemens om de kleine marterachtigen, bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*), van de vrijstellingstellinglijst te halen. Wellicht gaat dit in de Provincie Utrecht ook gebeuren, hierdoor worden deze soorten in deze rapportage als niet-vrijgestelde nationaal beschermde soorten behandeld.

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend boommarter (*Martes martes*), bunzing, das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) hermelijn, steenmarter (*Martes foina*), waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en wezel (Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren; NDFF).

Het plangebied verschaft geen goede dekking voor de das. Van das zijn geen sporen (haren, graafsporen, wissels) aangetroffen, waardoor de aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van das worden uitgesloten.

Er zijn in de bomen binnen het plangebied geen eekhoornnesten of (grote) holtes geschikt voor boommarter aanwezig. De aanwezigheid van boommarter en eekhoorn kan worden uitgesloten. In de bebouwing zijn geen openingen gevonden die groot genoeg zijn voor steenmarter en ook aanwijzingen (latrines, vettige plekken of prooiresten) die duiden op aanwezigheid van de (overwegend gebouwbewonende) steenmarter zijn niet aangetroffen. In het vervallen kassencomplex werden deze aanwijzingen ook niet gevonden.

Het plangebied ligt in een overwegend open omgeving en dicht struweel ontbreekt, hierdoor zullen bunzing, hermelijn en wezel niet in het plangebied voorkomen.

De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. Binnen of nabij het plangebied is geen permanent watervoerende watergang aanwezig, waardoor de aanwezigheid van waterspitsmuis kan worden uitgesloten.

Van de Europees beschermde zoogdiersoorten zijn geen waarnemingen bekend in de ruime omgeving van het plangebied. Europees beschermde soorten worden hier vanwege het ontbreken van geschikte habitats (voor bever of otter bijvoorbeeld grotere

wateren en oevers, voor noordse woelmuis (natte) hoge grasachtige vegetatie) ook niet verwacht.

Conclusie

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van niet-vrijgestelde nationaal en Europese beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op deze soorten zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast.

3.5.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en daarom strikt beschermd in de Wet natuurbescherming.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997; Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren; NDFF) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten. Franjestaart, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied, vliegroute

Het plangebied zou door vleermuizen gebruikt kunnen worden om te jagen op insecten. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig om naar uit te kunnen wijken, waardoor het plangebied essentieel foerageergebied vormt. Tevens worden er houtwallen en bomenrijen aangeplant bij de herinrichting, die wederom door vleermuizen gebruikt kan worden als foerageerplek. Effecten of foerageergebied worden uitgesloten.

Het gebouw en de bomen binnen het plangebied maken geen onderdeel uit van een doorgaand lijnelement, waardoor effecten op vliegroutes kunnen worden uitgesloten.

Verblijfplaatsen

Het bedrijfsgebouw binnen het plangebied heeft een spouwmuur en er zijn voldoende openingen voor gebouwbewonende vleermuissoorten om de ruimte in de spouw te kunnen bereiken. In het gebouw kunnen gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en/of ruige dwergvleermuis voorkomen. Van deze soorten kunnen zowel zomer-, kraam-, paar- als (massa)winterverblijfplaatsen aanwezig zijn. Bij de sloopwerkzaamheden wordt het te behouden woonhuis losgekoppeld van het bedrijfsgebouw. Nader onderzoek conform het Vleermuisprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017) zal uit moeten wijzen of het gebouw daadwerkelijk gebruikt wordt door gebouwbewonende vleermuissoorten.

Geschikte openingen voor gebouwbewonende vleermuizen in de bebouwing

In de bomen binnen het plangebied zijn geen holtes of loszittend schors aangetroffen, waardoor het voorkomen van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten wordt uitgesloten.

Conclusie

Door het uitvoeren van sloopwerkzaamheden, inclusief werkzaamheden aan de aansluiting met het te behouden woonhuis, kunnen rust- en voortplantingplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en/of ruige dwergvleermuis) worden aangetast. Om het gebruik van het te slopen bedrijfsgebouw door vleermuizen te bepalen, is nader onderzoek noodzakelijk. Van deze soorten kunnen zowel zomer-, kraam-, paar- als winterverblijfplaatsen aanwezig zijn. Massa winterverblijfplaatsen worden binnen het plangebied, met voldoende buffercapaciteit, niet uitgesloten.

3.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en gaai (*Garrulus glandarius*) gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Wet natuurbescherming. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd.

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als rustplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen horsten/nesten van roofvogels of uilen aangetroffen. Doordat het veldbezoek plaatsvond toen de bomen reeds bladloos waren konden de bomen goed worden overzien, horsten/nesten van roofvogels of uilen worden dan ook uitgesloten binnen het plangebied. In het bedrijfsgebouw zijn geen grotere openingen aanwezig, waardoor nesten van de gebouwbewonende uilen als kerkuil en steenuil ook uitgesloten kunnen worden. Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van kerkuil (*Tyto alba*), steenuil en ransuil (*Asio otus*) bekend. Deze uilen kunnen het plangebied gebruiken als foerageergebied. Kerkuil en ransuil hebben een groot territorium en voor deze soorten vormt het plangebied geen onderdeel van essentieel foerageergebied. Steenuil heeft echter een veel kleiner territorium (vanaf 2 hectare), voor deze soort kan het plangebied wel onderdeel vormen van essentieel foerageergebied. Met name het verruigde oostelijke deel is hiervoor geschikt.

Andere vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd die in de bebouwde omgeving voor kunnen komen zijn de gebouwbewonende gierwaluw (*Apus apus*) en huismus. Het bedrijfsgebouw heeft een golfplaten dak waarbij geen open ruimtes zijn. Tevens is de binnenkant van het bedrijfsgebouw niet toegankelijk voor huismus. Ter plaatse van de aansluiting van het bedrijfsgebouw op het woonhuis vindt bij de sloop aantasting plaats aan die zijde van de woning. Bij de aanhechting tussen bedrijfsgebouw en woonhuis zijn echter geen geschikte nestplaatsen voor huismus en/of gierwaluw aanwezig. Tussen de dakpannen van de woning zijn geen ruimtes en de loodflappen sluiten goed aan op de dakpannen. Het voorkomen van nestplaatsen van de jaarrond beschermde soorten gierwaluw en huismus binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied biedt geschikt leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten, zoals ekster (*Pica pica*) of kraai (*Corvus corone*). Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels, zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

Conclusie

In het plangebied wordt, op basis van een eenmalig veldbezoek, de aanwezigheid van nestplaatsen van vogelsoorten waarvan het nest jaarrond is beschermd uitgesloten. Wel is nader onderzoek noodzakelijk naar de aanwezigheid van essentieel foerageergebied van steenuil.

3.5.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig, waardoor de werkzaamheden geen effect heeft op voortplantingswater van amfibieën. Wel kan het ruigte grasland binnen het plangebied als landhabitat gebruikt worden door diverse algemene soorten amfibieën, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*). In het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling geldt voor deze soorten een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

De niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten amfibieën die voorkomen in de (ruime) omgeving van het plangebied, zoals alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en poelkikker (*Pelophylax lessonae*) (Creemers & Van Delft, 2009; De Wild et al., 2016; www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen), worden uitgesloten binnen het plangebied, vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater in en nabij het plangebied. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarom uit te sluiten.

3.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Wet natuurbescherming beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen).

Van de niet-vrijgestelde nationaal en Europees beschermde soorten reptielen is in de (ruime) omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van hazelworm (*Anguis*

fragilis), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix helvetica*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*). Vanwege het ontbreken van onbegroeide zandige plekken en heide binnen het plangebied wordt zandhagedis niet verwacht. Ondanks het feit dat het plangebied niet optimaal geschikt is voor reptielen, kan gezien de ligging aanwezigheid van reptielen niet volledig worden uitgesloten. Ringslang is in het verleden waargenomen op het perceel ten noordoosten van het plangebied. Deze soort kan gebruik maken van het ruigte grasland binnen het plangebied. Binnen het ruigte grasland zijn onder andere een takkenhoop en een hoop met houtblokken aanwezig. Vanwege de ligging langs bos kunnen deze plekken tevens door hazelworm en levendbarende hagedis gebruikt worden.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van de herontwikkeling van het plangebied, kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen en leefgebied van hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang worden aangetast. Nader onderzoek moet uitwijzen of het plangebied een functie heeft voor deze soorten, hoeveel geschikt habitat aanwezig is en wat de omvang is van de populatie.

3.5.7 Vissen

Vanwege het ontbreken van watergangen binnen het plangebied, zijn effecten op beschermde vissoorten uit te sluiten. Ook hebben de werkzaamheden geen invloed op de nabijgelegen watergangen. De watergang direct langs de weg grenzend aan het plangebied is niet permanent watervoerend.

3.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Enkele beschermde dagvlindersoorten komen ook buiten natuurgebieden voor. Van deze soorten is alleen het voorkomen van sleedoornpage (*Thecla betulae*) en kommavlinder (*Hesperia comma*) op de Utrechtse Heuvelrug bekend. De kommavlinder is een soort van open schraal grasland met een groot nectaraanbod. De sleedoornpage is voor zijn voortplanting gebonden aan de sleedoornstruik en enkele prunus soorten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig, waardoor aanwezig van deze soorten wordt uitgesloten.

Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

4 CONCLUSIE

Achter de Sterkenburgerlaan 63a en 65 te Doorn is een herinrichting voorgenomen. Een bedrijfsgebouw, parkeerplaats, grasland en vervallen kassencomplex zullen plaats maken voor de realisatie van zes woonkavels met elk één woonhuis. Hiertoe wordt de bestaande bebouwing binnen het plangebied afgebroken en moeten de graslanden en enkele bomen wijken. Bij de herinrichting worden bos, bomenrijen en houtwallen aangeplant. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt nabij de grens met het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Vanuit het NNN gaat geen externe werking. Er zijn geen effecten op het NNN te verwachten als gevolg van de voorgenomen plannen.

Het plangebied valt binnen het 'leefgebied droge dooradering - akkerranden 2019' van het Natuurbeheerplan 2019. Echter levert dit geen belemmering op voor de voorgenomen ontwikkeling, er zijn in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

4.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied te Doorn ligt op ruim 7 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Voor de meeste effectfactoren van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid en trilling kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen externe effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten.

De ontwikkeling betreft een verandering van functies waarbij de nieuwe functie, zes woningen, ongeveer evenveel verkeer oplevert als de voormalige functie van een klein kantoor. De nieuwe woningen zorgen wel voor extra uitstoot, indien deze op het gasnet worden aangesloten. Echter is het door het geringe aantal woningen, de tussenliggende afstand en de tussenliggende elementen tot het dichtstbijzijnde natuurgebied niet de verwachting dat de ingreep voor een toename aan uitstoot van stikstof zorgt, een Aurius-berekening wordt dan ook overbodig geacht.

4.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

De bomen binnen het plangebied maken geen deel uit van een rijbeplanting van minstens 20 bomen, of een beplanting van 10 are of groter, het onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming is niet van toepassing.

4.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

Voor een aantal mogelijk in (de omgeving van) het plangebied voorkomende nationaal beschermde soorten zoals egel, haas, konijn, ree, vos, spitsmuizen en muizen geldt een provinciale vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en voortplantingsplaatsen.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn niet-vrijgestelde nationale of Europees beschermde soorten (Habitat- en Vogelrichtlijn), waarvoor bij aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen een ontheffingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn verblijfplaatsen en/of voortplantingsplaatsen van gebouwde bewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en/of ruige dwergvleermuis), hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang niet uit te sluiten binnen het plangebied. Voor steenuil wordt niet uitgesloten dat het plangebied onderdeel vormt van essentieel foerageergebied. Door het uitvoeren van werkzaamheden worden mogelijk nestplaatsen of rust- en voortplantingsplaatsen van deze soorten aangetast. Pas na een vervolgonderzoek kan uitsluitend gegeven worden over de eventuele noodzaak voor een ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming.

Van de overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde planten- en/of diersoorten worden geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht in het plangebied. Zoals al eerder vermeldt, kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.5 CONSEQUENTIES

Soortenbescherming

Nader onderzoek

Aantasting van rust- en voortplantingsplaatsen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten en daarmee een overtreding van artikel 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming, kan niet zonder nader veldonderzoek worden uitgesloten voor:

- Reptielen (hazelworm), aangezien deze soort een verborgen leefwijze heeft en daardoor lastig is te vinden, wordt geadviseerd om matten/platen uit te leggen op geschikte plaatsen. Deze kunstmatige objecten bieden zowel schuil- als opwarmplaatsen en kunnen op verschillende momenten van de dag worden gecontroleerd. Onderzoek vindt plaats door in de periode maart tot november tijdens vijf onderzoeksrondes de matten/platen te controleren en geschikte randen en overgangen af te zoeken naar zonnende dieren;
- Reptielen (levendbarende hagedis en ringslang), het nalopen van geschikte randen en overgangen op zoek naar zonnende dieren en het omkeren van bestaande objecten. Onderzoek vindt plaats door in de periode half april tot eind september drie onderzoeksrondes uit te voeren;

- Steenuil, onderzoek naar steenuil vindt plaats conform het protocol van het Netwerk Groene Bureaus (onderzoek bestaat uit 3 veldonderzoeken in de periode van 15 februari tot en met 15 april);
- Vleermuizen (Wet natuurbescherming en bijlage IV Habitatrichtlijn), gebouwbewonende soorten. Onderzoek conform het Vleermuisprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus bestaat uit verschillende onderzoeksrondes in de periode half mei tot half juli en in de periode half augustus tot eind september. Deze onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van de gebouwen voor vleermuizen.

Overige consequenties

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graaf- en sloopwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.6 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheems bes- en bloemdragende struiken en planten.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouw vleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger op verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden) open stootvoegen van 2 cm bij 5 cm breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken.
- Ook kunnen de nieuw te bouwen huizen geschikt worden gemaakt voor huismussen door het één dakpan hoger plaatsen dan vogelschroot of het plaatsen van gevelkasten.

- Het laten oversteken van de randen (nokpan en kantpan; ongeveer 3,5 cm is voldoende) en het opruwen van de onderliggende windveer geeft de gierzwaluw toegang tot deze voor hem aantrekkelijke broedplek. Een ander alternatief is het plaatsen van gevelkasten.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming.

Wansink, D., 2012. Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht. Werkatlas januari 2012. Zoogdieratlas.nl.

Websites:

<http://natura2000.eea.europa.eu/>

<https://ndff-ecogrid.nl/>

<https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=b0839b1f52ae4cdc9e739e7109a77219>
www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vogelatlas.nl